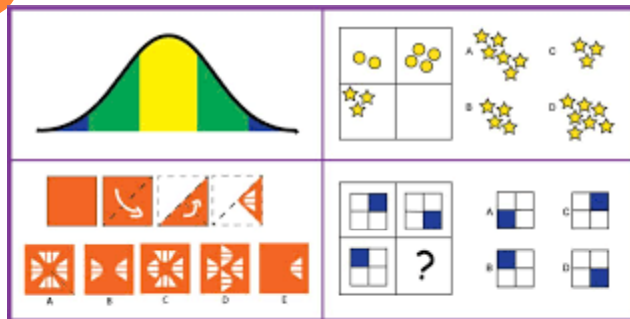


# DIJAGNOSTIČKA PROCENA INTELIGENCIJE

## VEKSLER - VITI



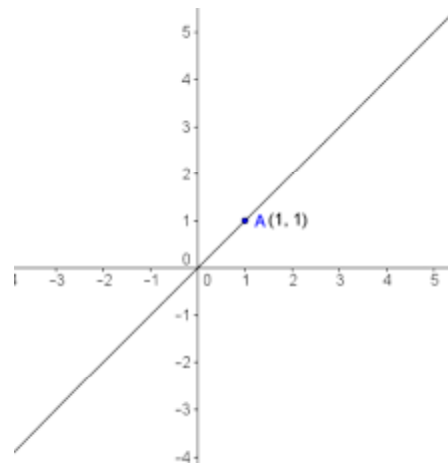
- Inteligencija kao jedna od najznačajnijih osobina.  
ima značaja u svim oblastima života
- Crta ličnosti čijom je empirijskom proverom nastao faktorski pristup u psihologiji, a onda i psihologija individualnih razlika.
- Šta znači ‘biti pametan’: uviđanje odnosa, razlikovanje bitnog od nebitnog, povezivanje i zaključivanje, primena zaključaka u novim situacijama...ali i efikasan, elastičan, upotrebljiv.
- Onaj koji ima testovni visok kapacitet i masovni je ubica
- Pametan u odnosu na šta? Ili Pametan na koji način?
- Da li je pamet jedinstvena
- Da li se može govoriti o pameti bez procene ličnosti



- Zašto je pamet najviše merena
- 1. to je postojana, stabilna osobina, duže vremena se ispoljava u različitim situacijama
- 2. samim tim, testovi imaju dobru pouzdanost i prediktivnu vrednost
- 3. i moguća su longitudinalna istraživanja, blizanačke studije, što je doprinelo etiološkom saznanju
- 4. veliki broj testova i brz postupak dijagnostike
- 5. sve veći broj zahteva za merenjem, ne toliko u klinici koliko u drugih oblastima



- Prva ispitivanja pameti su rađena odokativnom procenom – očigledne su individualne razlike, posebno negativna odstupanja
- Tako je sve do 1905. godine i pojave Bine-Simonove skale, koja ima za cilj da razlikuje falš pozitivne i falš negativne procene dece (granični slučajevi, posebna odeljenja).
- Bine razvija standardizovanu skalu pod pretpostavkom da se pamet razvija linearno, po stupnjevima koji su određeni kalendarskim uzrastom



- Metodološki pristup. Uzima zadatke koje su predviđeni za taj uzrast deteta, zadatke koji su za stariji uzrast (težina zadataka + najdiskriminativniji zadaci).
- Skupine zadataka prate linearni uzrast. Način ocenjivanja je kvantitativan pa se ispitanici mogu upoređivati međusobno.

Kriterijum je procena mentalnog kapaciteta (pameti, IQ) na osnovu odnosa njegovog kalendarskog uzrasta i postignuća na testu (mentalnog uzrasta) – zbir poena se deli sa brojem meseci deteta.

**Kritika:** inteligencija raste linearno do 15 godine i onda ?

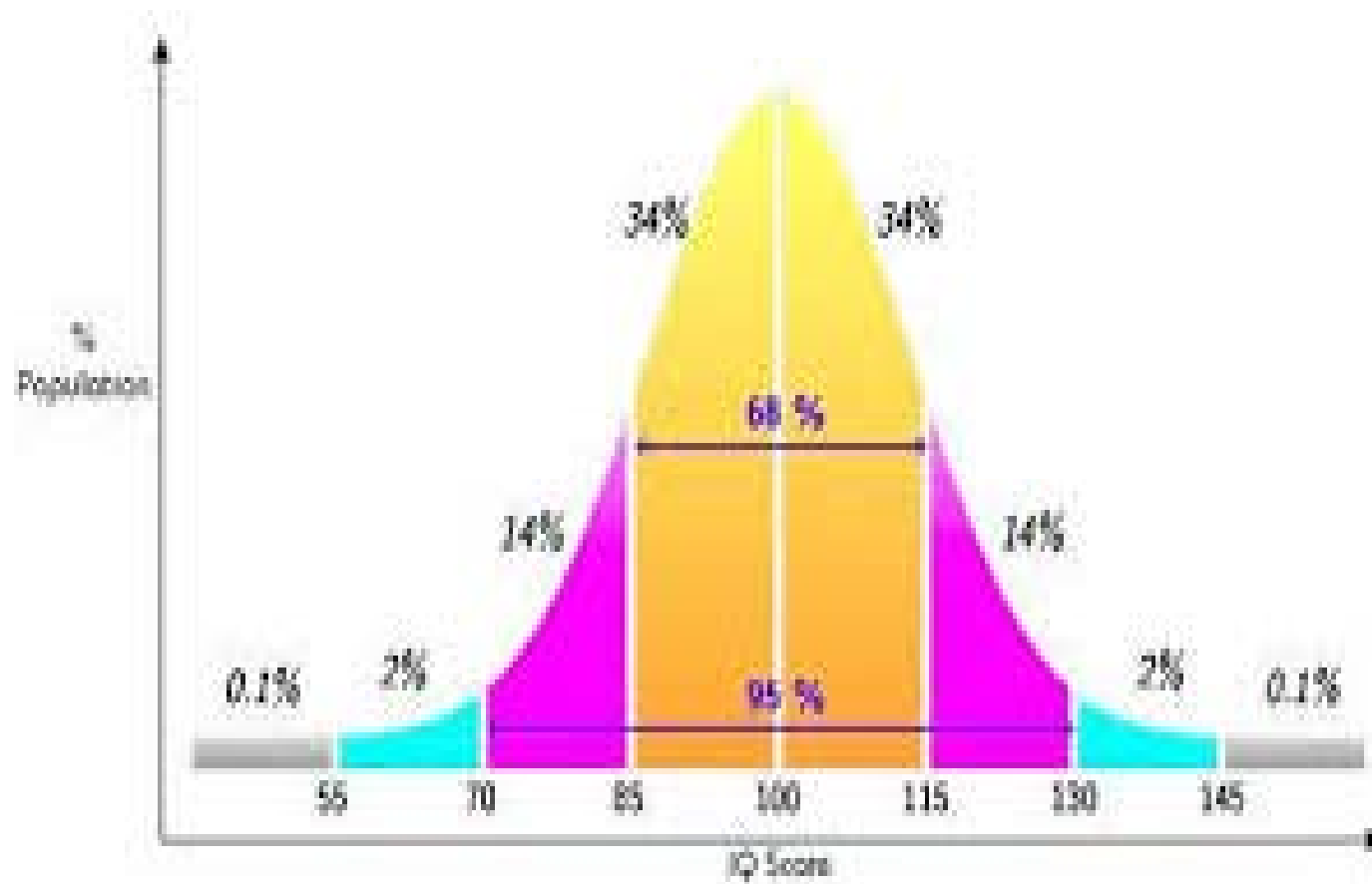
Posle 6 meseci drugačiji nalazi

Nisu određene granične vrednosti i distribucije skorova

$$IQ = \frac{MA}{CA} \cdot 100$$

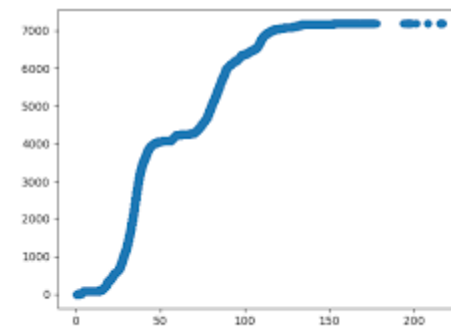
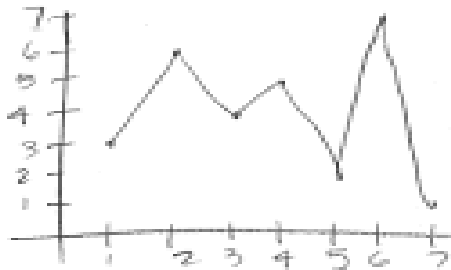


## IQ Score Distribution



# VEKSLEROV PRISTUP

- Neadekvatno testiranje odraslih sve do 40.ih godina prošlog veka.
- Zaokret nastaje sa Vekslerom, koji objedinjuje dotadašnja znanja (Spirman).
- 1. Inteligencija nije jedna sposobnost. Neke sposobnosti prestaju sa razvojem do 16. godine, neke se razvijaju dalje, ali nešto slabije.
- 2. razvoj nije linearan, nego alinearan. Testovni učinak se poredi sa merom koji se menja sa uzrastom.



# TEORIJSKE PRETPOSTAVKE

- Inteligencija je racionalno, svrsishodno ponašanje koje ipak nije svodivo na faktore i testovni skor. To nije samo mera na testu, to je mera životne efikasnosti. Inteligencija je merilo života i obrnuto.
- Ispoljava se u sledećim ponašanjima:
  - 1. verbalna, simbolička, apstraktna
  - 2. operacijska, manipulativna, praktična
  - 3. komunikacijska ili socijalna





- Veksler definiše inteligenciju funkcionalno: to je sposobnost ljudi da racionalno misle, svrsishodno deluju i da imaju uspešan odnos prema okolini.
- **Zato je test inteligencije i test konativnog sklopa koji je specifikum svakog pojedinca.**
- To je niz različitih sposobnosti, koje su:
  - Nejednako razvijene kod samog pojedinca
  - Nejednako razvijene u odnosu na ostale ljude
  - Nejednako razvijene u odnosu na njegove vršnjake
- **zato je neophodan pristup profil analize**

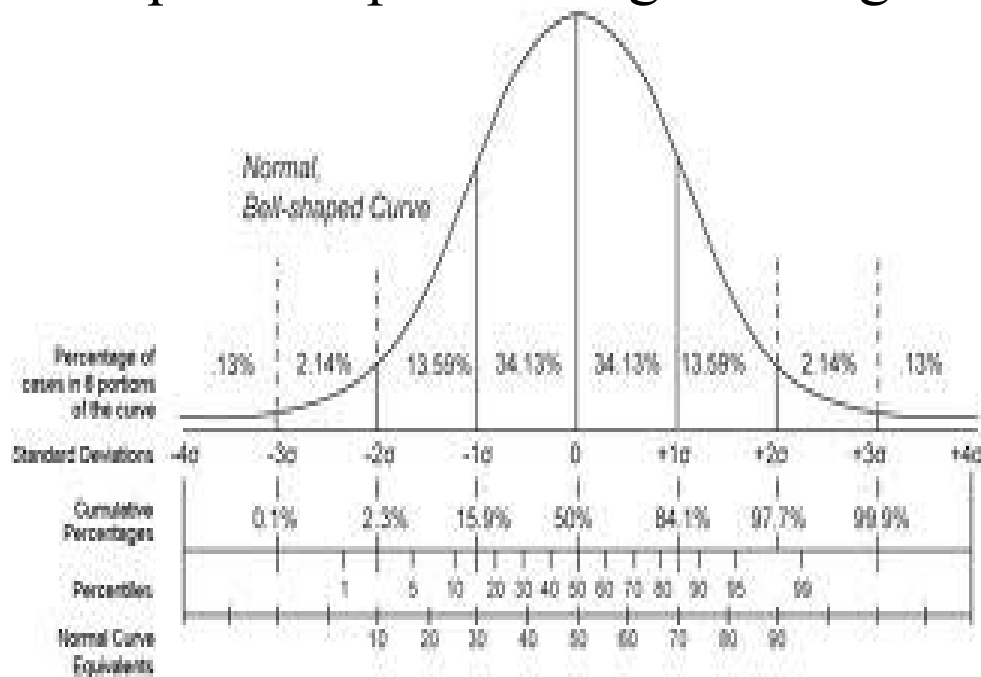


# ŠTA TO ZNAČI?

- Profil analiza – konfiguracija učinka na bateriji testova (kvantitativni pokazatelj) + kvalitativna analiza
- On govori o specifičnom kognitivnom-konativnom stilu pojedinca.
- Kvantitativna analiza: meri se uspeh pojedinca na skali i upoređuje sa distribucijom uspeha njegovih vršnjaka.
- Kalendarski uzrast je i dalje kategorija.
- Da bi se odredila odstupanja, neophodno je bilo odrediti referentnu grupu, ona u kojoj su odstupanja najmanja. To je dobna grupa **od 24 do 32 godine**.
- Inteligencija se razvija do 24. godine, a onda ne opada odmah, ima plato i onda ide manje strm pad, jer postoji razlika u tipu sposobnosti.



- U toj kategoriji postoji takodje normalna distribucija. Učinak ostalih dobnih grupa se postavlja kao odstupanje u odnosu na tu polaznu tačku. To su standardni ili z skorovi.
- Unutar svake kategorije koja je određena kalendarskim uzrastom (od-do), postoji opet normalna distribucija.
- Učinak testiranog pojedinca poredimo sa grupom vršnjaka i smeštamo ga u tu distribuciju. Tako određujemo njegov opšti kapacitet i poredimo ga sa drugim ljudima.



- Uvodi i meru efikasnosti, upoređivanjem učinka pojedinca sa referentom grupom maksimalnog dometa.
- Odgovor na uputno pitanje:
  - koliki je opšti IQ klijenta,
  - koliki je verbalni IQ,
  - koliki je manipulativni IQ,
- Ako kažemo IQ 110 to znači da je on u proseku prema svojoj starosti.



	<b>Wechsler's</b>	<b>Classification</b>
	<b>IQ Range</b>	<b>IQ Classification</b>
	128 and Over	Very Superior
	120 - 127	Superior Intelligence
	111 - 119	Bright Normal Intelligence
	91 - 110	Average Intelligence
	80 - 90	Dull Normal Intelligence
	66 - 89	Borderline Intelligence
	65 and Below	Defective Intelligence



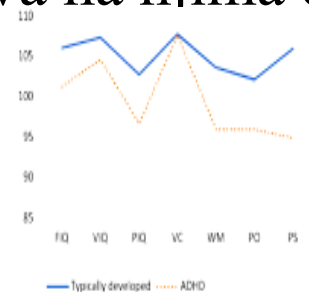
# REZIME

- Meri opštu inteligenciju, verbalne i manipulativne sposobnosti – u odnosu na druge
- Time se mere individualne razlike jer se učinak na testu uvek prevodi u standardne skorove (protokol). Posebne tablice u kojima se radi prevođenje.

- Profil analiza – kognitivni sklop specifičan za pojedinca.

Baterija testova koja je uslovno podeljena u dve grupe i meri različite sposobnosti. Čitanjem skorova na njima dobijamo profil.

Retest je mera snage, odnosno efikasnosti u tom trenutku.



## VEKSLEROVE SKALE

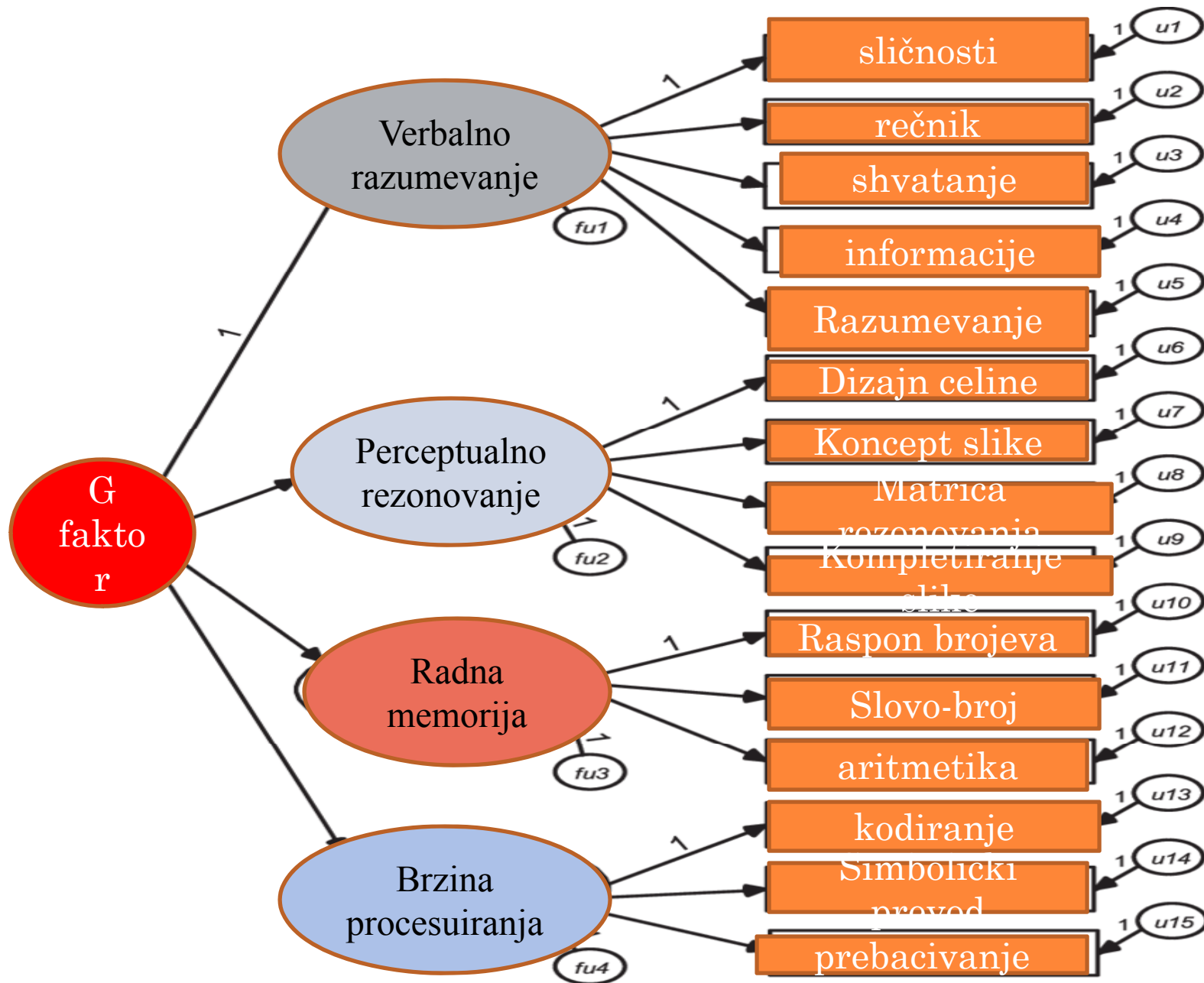
- Ništa novo nije izmislio. Skupio je postojeće testove koji su najšćeše korišćeni i uradio psihometrijsku proveru.
- Armijski Alfa i Beta testovi (verbalni i neverbalni za nepismene).
- Standardizacija u odnosu na pol, selo-grad, profesiju, posebne sugrupe ljudi.
- Korigovano nekoliko puta.
- U toku je nova standardizacija VITI u Srbiji.



- Ukupno ima 11 testova koji su podeljeni u dve grupe – verbalnu i manipulativnu. One imaju svoju autonomiju i procenjuju se nezavisno.
- Svaki se različito zadaje, različito ocenjuje i meri različiti tip sposobnosti.
- Objektivnost?
- Svi testovi mere generalni faktor, i imaju svoj faktor višeg reda.
- Hijerarhijska struktura







# BATERIJA TESTOVA VITI

## Verbalna skala = IQ<sub>veb</sub>

1. Opšta informisanost
2. Opšte shvatanje
3. Nalaženje sličnosti
4. Ponavljanje brojeva
5. Aritmetičko rezonovanje
6. Bogatstvo rečnika

## Manipulativna skala = IQ<sub>man</sub>

- Test dopune
- Strip
- Kosov test ili mozaik
- Sklapanje figura
- Šifra



## Verbalni testovi mere

- Verbalna sposobnost
- Verbalna fluentnost
- Sposobnost simboličkog prevođenja
- Verbalno pamćenje
- Korišćenje ranijeg iskustva u novim situacijama

## Manipulativni testovi mere

- Stepen i kvalitet neverbalnog kontakta (socijalna inteligencija)
- Razlikovanje bitnog od nebitnog
- Operativno mišljenje
- Fleksibilnost mišljenja
- Anticipacija rešenja
- Sposobnost rada pod pritiskom